

OBSAH

Předmluva	9
Úvod	11
Část I: Předfilozofické myšlení	15
Myšlení u zvířat a lidí: Jak si rozumíme se zvířaty	15
Antropogeneze: Myšlení v umění paleolitu a mesolitu.	
Snivé myšlení (dreaming)	17
Neolitický způsob cyklického myšlení: Rigveda, její předlohy a Avesta. Umění neolitických civilizací	25
Eneolit (chalkolit) a první vysoké civilizace Starého světa.	
Myšlenkový svět Egypta a staré Mezopotámie	33
Vyspělá doba bronzová – od druhé poloviny 3. do konce 2. tisíciletí př. Kr. Mezopotámie a Egypt, Kréta a Mykény	45
Část II: Nástup filozofického myšlení: Doba železná a Řecko	59
1. Od doby bronzové k době železné aneb Od mýtu k logu	59
Řecko geometrického období (11.–8. stol. př. Kr.)	63
Orient na počátku doby železné: Pozdně chetitské umění, Asýrie, Babylónie, Lýdové a Frýgové, Foiničané, Persie	76
2. Archaické období v Řecku: Vznik filozofie a lyrické poezie	80
3. Raně klasické období – 5. století př. Kr. Řecké osvícenství a racionalismus	104
4. Čtvrté století př. Kr.: Vrchol antické filozofie jako obecného výkladu světa: doba Platóna a Aristotela	147
5. Helénismus: Osobní filozofie a multikulturalita helénistického světa	169
Část III: Etruskové a další tzv. okrajové civilizace antického světa.	205
1. Etruské umění a myšlení	205
2. Ostatní kultury rané doby železné	223
Umění situl	223
Foiničané	223
Sardinie a nuraghi	226

Iberové	229
Skytové	229
Thrákové	230
Keltové a jejich dědictví.	232
Část IV: Římský racionalismus a zesílení individuality	235
Villanovský Řím	237
Etruský Řím	238
Umění rané republiky	241
Střední republika	242
Pozdní republika: architektura, sochařství, malířství	244
Římské císařství	251
Od antiky ke středověku: Doba po pádu říše západořímské . . .	265
Část V: Středověk: scholastika, nástup vědeckého myšlení a cesta k myšlení modernímu	269
Scholastika a myšlení středověku	269
Počátky moderního myšlení od 14. století: nástup moderní lidské mysli skrze umění doby lucemburské.	272
Od filozofie k vědě: od počátků novověku po dnešní časy	275
Část VI: Jak se obráží v umění myšlení mimoevropských civilizací Asie, Afriky a Ameriky	280
Závěr	287
Prameny ilustrací	289

bohů. Řečtí bohové ve 4. století splývají s lidskou sférou. Do popředí se dostává pouze Tyché, bohyně osudu, řídicího životy nejen lidí, ale i bohů samých.

Vedle Tyché také Afrodité, bohyně lásky, vládne dosud i nám. Čtvrté století rozlišovalo Afroditu Uranii, nebeskou lásku držící svět pohromadě, a Afroditu lidské sféry. Pochopení ženského aktu, sensualismus ženských i mužských soch 4. století nám ukazují, že tato stránka lidského života získala na rafinovanosti, ale také na významu v osobním životě.

Literatura

- Boardman, J. 1989: Athenian Red Figure Vases: The Late Classical Period, London — 1995: Greek Sculpture: The Late Classical Period, A Handbook, London
- Bouzek, J. – Ondřejová, I. 2004: Řecké umění, Praha Encyklopedie antiky, Praha 1973
- Hošek, R. 2004: Náboženství antického Řecka, Praha
- Hošek, R. – Dostálová, R. 1998: Řecká mystéria, Praha Klasické Atény, Bratislava 1970
- Lippold, G. 1950: Handbuch der Archäologie, Griechische Plastik, München
- Lullies, R. – Hirmer, M. 1979: Griechische Skulptur, München
- Oliva, P. 2000: Kolébka demokracie: dějiny a kultura klasického Řecka, 5.–4. stol. př. Kr.
- Ridgeway, B. S. 1997: Greek Art of the 4th century B.C., Madison
- Rolley, C. 1990: La sculpture grecque II, Paris
- Trendall, A. D. 1989: Red Figure Vases of South Italy and Sicily, A Handbook, London

Literatura k filozofiím Platónově a Aristotelově je příliš rozsáhlá, než abychom ji zde uváděli: z českých autorů lze doporučit mj. Jana Patočku a Platónovy překlady Františka Novotného.